

OMAISHOIDON TUEN TOIMINTAOHJE V. 2022

Sisällysluettelo

1. Omaishoidon tuen tarkoitus ja myöntämisen edellytykset	3
2. Omaishoidon tuen hakeminen ja kotikäynti.....	4
3. Edellytykset omaishoitajalle ja omaishoitajan hyvinvointi	5
4. Omaishoidon tuen hoitopalkkiot	6
5. Omaishoitajan vapaa	8
6. Omaishoitajan vapaan järjestäminen toimeksiantosopimuksella	9
7. Päätöksen teko ja sopimus omaishoidosta	10
8. Sopimuksen irtisanominen, purku ja hoidon keskeytyminen.....	11

1. Omaishoidon tuen tarkoitus ja myöntämisen edellytykset

Omaishoidon tuki on omaishoitolakiin (937/2005) perustuvaa sosiaalipalvelua, jonka järjestämisvastuu on kunnalla. Tuella on tarkoitus mahdollistaa asiakkaan kotona asuminen.

Omaishoidolla tarkoitetaan ikääntyneen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu omaishoitoa tukevista palveluista, omaishoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta sekä omaishoitajan vapaasta.

Omaishoidon hoitopalkkiota maksetaan talousarvioon varatun määrärahan puitteissa ja kohdennetaan eniten hoitoa ja huolenpitoa tarvitseville ja jotka eivät omaishoidon tuen lisäksi tarvitse runsaasti kunnan järjestämiä muita palveluja. Arvioinnissa otetaan huomioon myös perheen normaalit sisäiset vastuut, esim. puolisoiden välinen tavanomainen auttaminen ja vanhempien tavanomainen vastuu lapsesta. Jos lapsen vanhemmat ovat eronneet ja heillä on yhteishuoltajuus, omaishoidon sopimuksen yhteydessä kuullaan molempia vanhempia. Omaishoitajana voi kuitenkin toimia vain toinen vanhemmista.

Omaishoitolain 3§ sisältää omaishoidon tuen yleiset myöntämisedellytykset, joiden kaikkien on täyttyvä:

1. henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotioloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa.
2. hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palvelujen avulla
3. hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia
4. omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävä
5. hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva ja
6. tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista

Laissa mainittujen edellytysten lisäksi Keuruulla omaishoidon tuen myöntäminen edellyttää seuraavaa:

- hoidettava tarvitsee henkilökohtaista hoitoa ja huolenpitoa henkilökohtaisissa toimitissa ympärivuorokautisesti
- lapsen ja nuoren hoito on erittäin vaativaa ja sitovaa verrattuna terveeseen saman ikäiseen lapseen
- hoidon päävastuu on omaishoitajalla

Tukea ei myönnetä sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikössä asuvalle, pääsääntöisesti muualla paikkakunnalla opiskelevalle, joka asuu viikot poissa kotoa eikä pelkästään asiointi- ja kodinhoitotehtäviin. Omaishoidon tukea ei myönnetä takautuvasti. Erityisistä syistä hoito voidaan toteuttaa hoitajan kotona.

2. Omaishoidon tuen hakeminen ja kotikäynti

Omaishoidon tukea haetaan kirjallisesti lomakkeella, joita löytyy Keuruun kaupungin nettisivuilta,

www.keuruu.fi/images/vanhuspalvelut/dokumentit/OMAISHOIDONTUKIHAKEMUS.pdf tai

Yli 65-vuotiaiden omaishoidon tuen hakemuksia ja lisätietoja saa

Omaishoidosta vastaava palveluohjaaja / Vanhuspalvelut
Seiponniementie 7, 42700 KEURUU
puh. 050 338 2674

Alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuen hakemuksia ja lisätietoja saa

Palveluohjaaja / Vammaispalvelut
Multiantie 5, 42700 KEURUU
puh. 040 746 6067

Täytetty hakemus palautetaan palveluohjaajalle edellä mainittujen yhteystietojen mukaan. Alle 65-vuotiailta edellytetään lääkärin C-lausuntoa tai muuta vastaavaa lausuntoa hakijan toimintakyvystä hakemuksen liitteeksi. Palveluohjaaja/sosiaalityöntekijä ottaa yhteyttä saapuneen hakemuksen perusteella seitsemän (7) arkipäivän sisällä, samalla sovitaan omaishoitoperheen luo tehtävästä kotikäynnistä.

Tuen tarpeen selvittämiseen liittyy palveluohjaajan pääsääntöisesti yhdessä toisen perusturvan ammattilaisen kanssa tekemä kotikäynti, minkä yhteydessä arvioidaan hoidon tarve ja tuen muut myöntämisedellytykset. Kotikäynnin yhteydessä pyydetään tarvittaessa hakijan lupa lisätietojen hankkimiseen hoitavalta lääkäriltä.

Hoidettavan toimintakykyä ja hoidon sitovuutta arvioidaan haastattelun ja havainnoinnin avulla sekä RAI-arviointijärjestelmällä (yli 65-vuotiaat) ja alle 65-vuotiaan arvioinnissa käytetään lisäksi arviointilomaketta ja hoitoisuusmittaria.

RAI (Resident Assessment Instrument) on kansainvälinen arviointi- ja laatu-järjestelmä henkilön palvelutarpeiden arviointiin ja hoidon suunnitteluun ja seurantaan. Vanhuspalvelulakiin (980/2012) lisättiin 15a § (1.10.2020), jonka mukaan kunnan on käytettävä RAI-arviointijärjestelmää iäkkään henkilön toimintakyvyn arvioinnissa. Yhdenmukainen ja standardoitu arviointijärjestelmä prosesseineen mahdollistaa asiakkaiden tasavertaisen kohtaamisen. Palvelutarvetta kuvaavaa mittaria (MAPLe 1-5) hyödynnetään tunnistettaessa, onko kyseessä vähäistä (1), lievää (2), kohtalaista (3), suurta (4) vai erittäin suurta (5) palvelutarvetta. Mittari huomioi erityisesti asiakkaan kognition ja arkisuoriutumisen tilaa. Muita sisältöjä mittarissa ovat esimerkiksi haastavan käyttäytymisen oireet, kotiympäristön tilanne, kaatuilu, aktiivisuuden määrä ja muutokset kognitiossa tai arkisuoriutumisessa. Kognition tilaa (CPS 0-6) kuvaava mittari auttaa ymmärtämään millainen vaikutus asiakkaan kognition tilalla on esimerkiksi kotona selviytymiseen, turvalliseen lääkehoidon ja

oikeanlaisen ravitsemuksen toteutumiseen. Arkisuoriutumisen mittareilla (ADL ja IADL) saadaan selville, tarvitseeko asiakas tukea tai apua esimerkiksi aterioiden valmistamisessa, kotitaloustöissä, ostoksilla käynneissä, lääkehoidon toteutuksessa, kuljetuksissa, ruokailussa, liikkumisessa, henkilökohtaisen hygienian hoidossa tai kylpemisessä.

Alle 18-vuotiaan hoitoisuusmittarin arvot kuvaavat hoidon tarvetta ikätasoon nähden: normaali haitta (0-4), lievä haitta (5-15), keskivaikea haitta (16-30) ja vaikea haitta (31-45).

Hoidettavan kodin tulee terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan olla hoitoon sopiva. Tukipäätöstä tehtäessä voi tulla arvioitavaksi hakijan tarve vammaispalvelulain mukaisiin asunnon muutostöihin tai välineiden ja laitteiden hankkimiseen. Omaishoitoon sopiva hoitoympäristö voi myös edellyttää tarvittavien apuvälineiden hankintaa. Arvioinnissa voidaan käyttää sosiaalityön ja fysioterapian asiantuntemusta.

3. Edellytykset omaishoitajalle ja omaishoitajan hyvinvointi

Omaishoitaja voi olla hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö. Ns. vieras hoitaja ei voi toimia omaishoitajana. Hoitajan ja hoidettavan tulee asua samassa taloudessa, mutta poikkeustapauksessa hoitajaksi voidaan hyväksyä myös hoidettavan välittömässä läheisyydessä asuva henkilö. Hoitajan soveltuvuus tehtävään arvioidaan kotikäynnin yhteydessä kokonaisvaltaisesti. Hoitajan soveltuvuudesta hoitotyöhön voidaan edellyttää lääkärin ja/tai muun sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijan arviota. Omaishoitajan on kyettävä kantamaan kokonaisvastuu hoidettavasta sekä takaamaan hänelle turvallinen ja asianmukainen hoito.

Omaishoitajan yhteyshenkilönä toimii palveluohjaaja, ellei toisin sovita. Hoitajalla on velvollisuus ilmoittaa hoidettavan toimintakyvyssä ja hoidossa tapahtuvista muutoksista omaishoidon tuen yhteyshenkilölle.

Omaishoidon tuen myöntämisen yhtenä edellytyksenä on, että hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia. Omaishoidontuesta annetun lain mukaan kunnan on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajille hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan ja hoitotehtävänsä tukevia sosiaali- ja terveystarkastuksia. Omaishoitaja on tapaturmavakuutettu hoitotyössä. Hyvinvointi- ja terveystarkastukset ovat maksuttomia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain perusteella. Keuruulla omaishoitajien lakisääteisistä terveystarkastuksista vastaa Keski-Suomen Seututerveyskeskus. Tavoitteena on, että omaishoitaja käy terveystarkastuksessa aikuisneuvolassa kahden vuoden välein. Tarkastusten toteutuminen tarkistetaan hoito- ja palvelusuunnitelman tarkistuksen yhteydessä.

Kunnan on tarvittaessa järjestettävä uudelle omaishoitajalle valmennusta ja koulutusta hoitotehtävää varten. Valmennuksen sisältö rakentuu omaishoitajien toiveiden pohjalta. Omaishoidon valmennusta uusille omaishoitajille toteutetaan myös perusturvan erityistyöntekijän (sairaanhoitaja, fysioterapeutti, muistikoordinaattori, sosiaalityöntekijä, palveluohjaaja, voimavarahoitaja) 1-2

kotikäyntinä asiakassuunnitelman mukaisesti. Lisäksi ohjataan käyttämään Omaishoitoliiton eOVET verkkovalmennusta.

4. Omaishoidon tuen hoitopalkkiot

Lain mukaan hoitopalkkion taso määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden mukaan. Hoitopalkkiot tarkistetaan kalenterivuositain kertoimella, joka vuosittain vahvistetaan työntekijäin eläkelain (395/2006) 96 §:n soveltamista varten. Vuonna 2021 indeksi oli 1,465 ja v. 2022 se on 1,501. Palkkion indeksikorotukset lisätään vuosittain palkkioihin ilman sopimuksen uusimista.

Hoitopalkkio voidaan sopia myös pienemmäksi, jos

- hoidon sitovuus on vähäisempää kuin mitä 4 §:n 1 mom edellytetään ja hoidon ja huolenpidon tarve on vähäistä taikka
- siihen on hoitajan esittämä erityinen syy

Omaishoidon tuen kokonaisuudesta päätettäessä voidaan perustelluista syistä käyttää yksilöllistä harkintaa. Tuki myönnetään aikaisintaan hakemiskuukautta seuraavan kuukauden alusta. Myöntämisajankohdan viime kädessä määrittää omaishoidon tuen käytettävissä oleva määräraha.

Omaishoidon tuki maksetaan tuen saajan hoitajalle kuukausittain jälkikäteen hoitoilmoituksen perusteella. Hoitopalkkio on veronalaista tuloa. Pääsääntöisesti omaishoidon tuen hoitopalkkio otetaan tulona huomioon muita sosiaalietuuksia myönnettäessä. Keuruulla omaishoidon tuen hoitopalkkiota ei oteta tulona huomioon määrättäessä kotihoidon palvelumaksua.

Keuruulla omaishoidon tukea myönnetään hoidon sitovuuden ja vaativuuden perusteella ympärivuorokautisesti avustamista ja läsnäoloa tarvitseville. Mikäli perushoidon kokonaisvastuu on kotihoidolla, ei kyseessä ole omaishoitotilanne. Omaishoidon tuen hoitopalkkio on luokiteltu kolmiportaiseksi.

I Hoitoisuusryhmä

635,43 €/kk

Aikuiset, yli 18-vuotiaat:

Hoidettava tarvitsee ja saa omaishoitajalta runsaasti jatkuvaa hoitoa, huolenpitoa, valvontaa ja apua lähes kaikissa päivittäisissä toiminnoissa ympärivuorokautisesti. Hoidettava tarvitsee toisen henkilön apua esim. liikkumisessa, wc-käynneissä, peseytymisessä, pukeutumisessa, ruokailuissa ja lääkityksestä huolehtimisessa. Hoitotyö on vaativaa ja fyysisesti ja/tai psyykkisesti raskasta ja edellyttää hoitajan työpanosta ja hoitovastuuta ympäri vuorokauden. Hoidettava voi olla lyhyen aikaa päivästä yksin kotona. Hoidettava ei kykene liikkumaan itsenäisesti kodin ulkopuolella, vieraassa ympäristössä.

Ohjeelliset arvot RAI-toimintakykymittarin arvoista yli 65-vuotialle henkilöille, joiden perusteella omaishoidon tukea voidaan myöntää:

Kognitiomittari CPS (kognitiiviset toiminnot 0-6) vähintään 3
 Palvelutarveluokka MAPLe

(palvelutarpeen kokonaisarvio 1-5) vähintään 4

Arkisuoriutuminen:

perustoiminnot ADLLF (päivittäiset toiminnot 0-28) vähintään 21

välinetoiminnot IADLP (välinetoiminnot 0-48) vähintään 40

Lapset ja nuoret (alle 18-vuotiaat):

Tukeen ovat oikeutettuja erittäin vaativaa ja sitovaa hoitoa tarvitsevat vaikeavammaiset ja pitkäaikaissairaat lapset. Merkittävää eroa ikätasoon edellytetään useilla arvioitavilla osa-alueilla. Heidän kohdallaan arvioinnissa kiinnitetään huomiota päivittäisten toimintojen lisäksi liikuntakykyyn, kommunikaatioon sekä vaativien hoitotoimenpiteiden tarpeeseen. Pelkästään ohjauksen ja valvonnan tarve eivät ole riittäviä perusteita omaishoidon tuelle lapsilla ja nuorilla. Alle 3-vuotiaalle lapselle tukea voidaan yleensä myöntää, jos vaikeavammaisen tai pitkäaikaissairas lapsi muutoin vaatisi sairaalahoitoa tai muun ympärivuorokautisen hoitopaikan. Pienten lasten kohdalla omaishoidon tuen myöntämisperusteet arvioidaan yksilökohtaisesti, koska pieni lapsi tarvitsee muutenkin ympärivuorokautisesti vanhempiansa hoitoa ja hoivaa.

Omaishoidon tuki saattaa vaikuttaa hoitajan saamiin etuuksiin. Hoitajan tulee itse tarkistaa ennen omaishoitosopimuksen tekoa vaikuttaako myönnetty omaishoidontuki hoitajan saamiin etuuksiin.

Päätöksen teon tukena käytetään kotikäynnillä tehtävää hoitoisuusarviointia. Ohjeellinen arvo hoitoisuusmittarin pisteistä, jonka perusteella omaishoidon tukea voidaan myöntää:

Hoitoisuusmittarin hoitoisuus pisteet (0-45) vähintään 20 pistettä
(keskivaikea haitta)

II hoitoisuusryhmä 504,99 €/kk

Ryhmään kuuluvat hoidettavat, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista avustamista ja läsnäoloa kuten hoitoisuusryhmässä I, mutta tukeen on sovittu muita säännöllisiä palveluja tai tukitoimia esim.

- vuorohoito palvelukodissa, laitoksessa tai perhehoidossa kuukausittain
- säännöllinen päivittäinen kotihoito, joka kohdistuu henkilökohtaiseen hoivaan
- säännöllinen osavuorokautinen laitoshoido
- päivähoito, päivä- tai työtoiminta tai vastaava
- henkilökohtainen avustaja

III hoitoisuusryhmä (erityismaksuluokka) 988,47 €/kk

Hoitopalkkio (määräaikainen) voidaan suorittaa lain 5 §:n edellytyksin, esim. seuraavissa tilanteissa

- lääkärin toteama saattohoito
- siirtyminen ympärivuorokautisesta hoivasta kotiin enintään 6 kk:n ajan
- toipuminen vakavasta onnettomuudesta, enintään 6 kk:n ajan

- omaishoitajalla ei ole vähäistä suurempia tuloja (esim. työ-, eläke, vuokra- tai korkotulot) eikä oikeutta vuorotteluvapaalain (1305/202) 13§ mukaiseen vuorottelukorvaukseen eikä
- sairaskorvauslain (1224/2004) 10 luvun mukaista erityishoitorahaa
- omaishoitaja ei ole työnhakijana

Hoitopalkkion tarkoituksena on mahdollistaa omaishoitajan jääminen töistä pois hoidollisesti raskaassa siirtymävaiheessa. Hoitopalkkio koskee lyhytaikaista jaksoa, jonka kesto määräytyy tapauskohtaisesti. Hoito on erittäin vaativaa ja raskasta, kuitenkin kotona toteutettavaa hoitoa. Hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen hoitopalkkioon voidaan liittää tarvittavat palvelut ja tukitoimet.

5. Omaishoitajan vapaa

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme (3) vuorokautta kalenterikuukautta kohti, jos hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti (=lakisääteinen vapaa). Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- tai terveystalvuuksia taikka saaden kuntoutusta tai opetusta (max. 7 tuntia / arkipvä). Keuruulla hoidon keskeytys todetaan vähäiseksi, mikäli se kestää enintään viisi (5) vuorokautta kalenterikuukaudessa.

Lakisääteisten vapaiden lisäksi voidaan harkinnan ja resurssien mukaan järjestää omaishoitajalle virkistysvapaita kotihoitona enintään kuusi (6) tuntia kuukaudessa. (Keuruun perusturvalautakunta 20.6.2017 § 74). Lakisääteisten kolmen vapaapäivän ja virkistysvapaiden pitäminen eivät vähennä hoitopalkkion määrää.

Omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi järjestettävistä korvaavista palveluista peritään maksu asiakasmaksulain 6 b §:n säännösten mukaisesti (11,60 €/vrk, esim. ma-to = 3vrk). Kotihoitona järjestetystä lakisääteisen vapaan korvaavasta hoidosta peritään 12 tunnin jaksoista asiakasmaksuna 11,60 €. Lakisääteisen vapaan aikana omaishoitajan hoitoa korvaavien palvelujen maksut ovat maksukaton ulkopuolella. Lakisääteisen vapaan lisäksi järjestetystä virkistysvapaasta peritään 5,10 euroa tunnilta.

Kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan ajaksi. Omaishoitajan vapaan aikainen hoito voidaan järjestää Keuruulla:

- lyhytaikaishoitona
- perhehoitona
- kotihoitona
- sijaishoitona omaishoidon toimeksiantosopimuksella

Omaishoitajan yhden lakisääteisen vapaapäivän katsotaan tarkoittavan yhtä vuorokautta tai esim. omaishoitajan suostumuksella kotihoitona järjestettäessä yhteensä 12 tuntia. Mikäli hoidettava on säännöllisessä vuorohoidossa tai perhehoidossa, hoitajan lakisääteisten vapaapäivien katsotaan toteutuvan ko. hoitajaksojen aikana.

Mikäli lapsi viettää osan (lakisääteisten omaishoidon vapaiden vastaavan määrän) kuukaudesta toisen, muualla asuvan vanhempansa luona, omaishoidon vapaiden katsotaan tällöin toteutuvan.

Suosittelavaa on, että omaishoitaja pitää ansaitut lakisääteiset vapaat kuukausittain, vapaat tulee kuitenkin pitää saman kalenterivuoden aikana kuin ne on ansaittu. Etukäteen vapaapäiviä ei voi käyttää.

Vapaapäiviä korvaavaa hoitoa järjestetään mm. Lehtiniemen palveluasumisyksiköissä ja palvelutalo Seiponrannassa sekä vammaisten osalta perhehoidossa ja palveluasumisyksiköissä. Kotihoidon keinoin ei ole mahdollista järjestää asiakkaan kotiin ympärivuorokautista sijaista hoitajalle, mutta vapaa (12 h) on mahdollista järjestää useampana jaksossa sovitusti. Keuruulla kotihoitona annettu omaishoitajan lakisääteisen vapaan korvaava hoito voidaan sovitusti pitää 1-3 jaksossa 2-12 tunnin mittaisina osina.

Hoidettavalla tai omaishoitajalla ei ole ehdotonta oikeutta valita vapaan aikaista hoitomuotoa, asiasta pyritään sopimaan sekä hoitajan että hoidettavan kannalta tarkoituksenmukaisesti.

SHL 512/2016 27 b §:

Kunta voi tarvittaessa järjestää tuen tarpeessa olevan henkilön päivittäin sitovaa hoitoa ja huolenpitoa antavalle omaiselle tai läheiselle vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita. Kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vapaan aikana. Hoitajan vapaan aikainen sijaishoito voidaan järjestää omaishoidon tuesta annetun lain 4 a §:ssä tarkoitettuna sijaishoitona. Keuruulla pyritään siihen, että yllämainitun kaltaisessa tilanteessa tehdään ensisijaisesti omaishoitosopimus ko. hoitajan kanssa. Mikäli hoidettava ja/tai hoitaja ei halua omaishoitosopimusta, hoivan tarve arvioidaan kuitenkin samoilla kriteereillä kuin sopimusomaishoitajalla. Vapaoikeus määräytyy samoin perustein, ja vapaan aikana tarvittava hoito pyritään järjestämään palveluasumisen lyhytaikaispaikalla.

6. Omaishoitajan vapaan järjestäminen toimeksiantosopimuksella

Kunta tekee sijaishoitajan kanssa toimeksiantosopimuksen.

Sijaishoitosopimuksen avulla mahdollistetaan omaishoitajan lakisääteiset vapaapäivät. Sopimus voidaan tehdä tehtävään soveltuvan henkilön kanssa.

Sijaishoitajan soveltuvuutta arvioidaan hoidettavan henkilön kannalta kokonaisvaltaisesti ottaen huomioon hoidon asettamat vaatimukset.

Sijaishoitajan ei tarvitse olla hoidettavan omainen tai muu läheinen henkilö.

Omaishoitajan sijaisen avulla toteutettava hoito järjestetään hoidettavan kotona.

Sopimus tehdään jokaisesta hoidettavasta erikseen siltä hoitajalta, jolloin sijaishoitaja toimii omaishoitajan sijaisena.

Kunnan sijaishoitajan kanssa tekemässä toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

- sijaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion (**42,56** euroa/vrk) määrästä ja maksutavasta
- toimeksiantosopimuksen voimassaolosta

- tarvittaessa muista sijaishoitoa koskevista seikoista

Palkkio on veronalaista tuloa. Keuruulla sijaishoitajalle ei makseta kulukorvauksia. Sijaishoitajan työoikeudellinen asema sekä eläke- ja tapaturmavakuutusturva ovat samanlaisia kuin omaishoitajalla. Sijaishoitaja ei ole työsopimuslain tarkoittamassa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan.

7. Päätöksen teko ja sopimus omaishoidosta

Omaishoidon tuen hakijana on hoidettava, jolle annetaan omaishoidon tuesta kirjallinen oikaisukelpoinen päätös. Kielteiseen päätökseen kirjataan hylkäämisperusteet. Päätöksen tekee delegoinnin nojalla palveluohjaaja / sosiaalityöntekijä.

Muutoksenhausta on voimassa, mitä sosiaalihuoltolain (1301/2014) 6. luvussa säädetään. Päätökseen tyytymättömällä on mahdollisuus saada päätös Keuruun perusturvalautakunnan käsittelyyn 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Muutosta toimielimen päätökseen haetaan valittamalla hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa tiedoksi saannista. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Viranhaltijapäätökset tehdään myös mahdollisista hoidettaville annettavista sosiaalipalveluista ja omaishoitajalle annettavista omaishoitoa tukevista sosiaalipalveluista.

Omaishoidon tuesta laaditaan hoitajan ja kunnan välille omaishoitosopimus, jonka liitteenä on hoito- ja palvelusuunnitelma. Suunnitelma tarkistetaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Hoito- ja palvelusuunnitelmaan kirjataan ainakin:

- omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö
- muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö
- omaishoitajan hoitotehtävää tukevien sosiaalihuollon palvelujen määrä ja sisältö
- miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan, terveydenhoitoon liittyvien käyntien tai muun poissaolon aikana (7§)

Omaishoitosopimuksen tulee sisältää tiedot ainakin:

1. hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta
2. oikeudesta lakisääteisiin vapaapäiviin, 4 § 1 mom.
3. edellä mainittuja vapaita useampien vapaapäivien järjestämisestä sekä alle vuorokauden mittaisista virkistysvapaista
4. määräaikaisen sopimuksen kestosta
5. hoitopalkkion maksamisesta hoidon keskeytyessä hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä.

Omaishoitosopimus on voimassa toistaiseksi. Erityisestä syystä sopimus voidaan tehdä määräaikaisena. Sopimusta voidaan tarkistaa tarvittaessa. Sopimus voidaan tehdä määräaikaisena esim. jos

1. hoidon jatkaminen ei hoitajasta tai hoidettavasta johtuvasta syystä ole tietyn määräajan jälkeen mahdollista
2. hoidon tarve on etukäteen tarkasti määriteltävissä
3. hoito korvataan tietyn määräajan jälkeen toisella palvelulla.

Omaishoitaja ei ole työsopimuslain tarkoittamassa työsuhteessa Keuruun kaupunkiin, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan. Omaishoitajien eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaisissa (549/2003). Kaupunki vakuuttaa tapaturmavakuutuslainlain 57 § 1 mom. mukaisesti hoitajan.

8. Sopimuksen irtisanominen, purku ja hoidon keskeytyminen

Kunta voi irtisanoa sopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden (2) ja omaishoitaja irtisanomista seuraavan yhden (1) kuukauden kuluttua. Laissa ei ole säädetty irtisanomisperusteita, mutta lähtökohtana on, että hoidon tulee vastata hoidettavan etua. Sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi, jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai hoitajan terveyden tai turvallisuuden. Hoitajan huonokuntoisuus voi olla perusteena sopimuksen purkamiselle.

Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito, hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen, käy tarpeettomaksi (siirtyminen laitokseen, kuolema). Tarvittaessa laitoshoidon jatkuvuus tulkitaan samoin perustein kuin eläkevakuutuksessa (vrt. KEL 42a§ ja STM asetus 1241/2002). Mikäli hoidettavan kotikunta muuttuu, omaishoidon tuen maksaminen päättyy muuttopäivään.

Omaishoidon tukea voidaan maksaa enintään kolmen (3) kuukauden ajalta omaishoitajalle, joka matkustaa hoidettavan kanssa ulkomaille. Jos ulkomailla oleskelu jatkuu yli kolme kuukautta, omaishoidon sopimus irtisanotaan.

Jos omaishoito hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä keskeytyy yli kuukauden ajaksi tilapäisesti, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy kuukauden kuluttua em. keskeytyksen alkamisesta.

Keuruulla muu hoidettavasta tai hoitajasta johtuva hoidon keskeytyminen keskeyttää palkkion maksamisen. Omaishoidon tuen kokonaisuuteen liittyvä, palvelu- ja hoitosuunnitelmassa määritelty säännöllinen vuoro hoito tai perhehoito, enintään 3/1 (kolme viikkoa kotihoidossa ja 1 viikko vuorohoidossa), ei tulkita hoidon keskeytykseksi.